

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3258/2024
19.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ивана Баришић, адвокат из ..., против туженог Универзитета у Приштини, Природно-математичког факултета, са привременим седиштем у Косовској Митровици, ради утврђења дискриминације и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1138/25 од 09.05.2025. године, у седници одржаној 19.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1138/25 од 09.05.2025. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 151/20 од 23.10.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужени вршио дискриминацију према тужиоцу више пута (поновљена дискриминација) и у дужем временском трајању (продужена дискриминација), на тај начин што је у периоду од 13.04.2006. године до 28.03.2017. године, по конкурсима 2004. и 2010. године, за избор наставника на катедри за ..., донео незаконите одлуке о избору тужиоца у звању доцента и ванредног професора иако је по закону и мишљењу комисије туженог испуњавао све прописане услове за избор у звање редовног професора, док је решењем од 28.03.2017. године о престанку радног односа тужиоца, повредио право тужиоца на уживање права у области научног наставног рада у складу са законом и дефинисаним принципом еквиваленције научних звања. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати износ од 7.136.457,54 динара, са одговарајућим доприносима, са затезном каматом од 15.10.2020. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних патњи и здравствених проблема исплати износ од 10.430.840,80 динара, са законском затезном каматом од 15.10.2020. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1138/25 од 09.05.2025. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П1 151/20 од 23.10.2024. године, у ставовима првом, другом и трећем изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11... 10/23), Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији се указује и на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, али се не наводи коју то одредбу Закона о парничном поступку другостепени суд није применио или није правилно применио, а што би било од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог, почев од 2005. године, као предавач наставник на предметима из области ... . Први пут се пријавио на расписани конкурс за избор наставника и сарадника од 12.06.2004. године, након тога на конкурс расписан 2010. године, и на трећи конкурс 2011. године. На основу решења о престанку радног односа од 28.03.2017. године, тужиоцу је престао радни однос. Тужилац тужбом тражи да се утврди да је тужени извршио акт дискриминације у области рада, јер је по конкурсима из 2004. и 2010. године за избор наставника на катедри за ... донео незаконите одлуке о избору тужиоца у звање доцента и ванредног професора, односно што је решењем о престанку радног односа, повредио право тужиоца на уживање права у области научног наставног рада у складу са законом и дефинисаним принципом еквиваленције научних звања. У току поступку тужилац није идентификовао лично својство које је узроковало различити третман према тужиоцу у односу на остале запослене. Пред Трећим основним судом у Београду у предмету П1 53/19, тужилац против туженог води радни спор за оспоравање решења о престанку радног односа.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужилац није учинио вероватним да је тужени учинио акт дискриминације - повреду начела једнаких права и обавеза у односу на тужиоца, јер у току поступка тужилац није идентификовао лично својство, које би било узрок тврдње да је постојао различит третман према њему у односу на остале запослене, чиме није доказао постојање битног елемента појма дискриминације. Како је оцењено да није дошло до дискриминације на раду од стране туженог, одбијен је тужбени захтев и у делу којим је тражено да суд обавезе туженог да тужиоцу накнади нематеријалну и материјалну штету за које тврди да су настале као последица дискриминације, као захтеве који прате правну судбину главног тужбеног захтева.

По налажењу Врховног суда правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев за утврђење да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу, а следствено томе и захтев за накнаду материјалне и нематеријалне штете.

Забрана дискриминације у области рада прописана је Уставом и Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, а ближе је регулисана Законом о забрани дискриминације и Законом о раду. Пре свега, одредбом члана 21. став 3. Устава Републике Србије и члана 14. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода у вези члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију забрањена је свака дискриминација непосредна или посредна, по било ком основу. Надаље, одредбом члана 2. став 1. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“ број 22/09) прописано је да изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и чланова њихових породица, или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на неком личном својству.

Према члану 16. став 1. Закона о забрани дискриминације, забрањена је дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, на стручно усавршавање и професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад и једнаке вредности, на правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат, као и на заштиту од незапослености. Заштиту од дискриминације из става 1. овог члана ужива лице у радном односу, лице које обавља привремене и повремене послове или послове по уговору о делу или другом уговору, лице на допунском раду, лице које обавља јавну функцију, припадник војске, лице које тражи посао, студент и ученик на пракси, лице на стручном оспособљавању и усавршавању без заснивања радног односа, волонтер и свако друго лице које по било ком основу учествује у раду.

Законом о раду забрањена је непосредна и посредна дискриминација лица која траже запослење као и запослених с обзиром на пол, рођење, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима, или неко друго лично својство (члан 18); док непосредна дискриминација у смислу овог закона јесте свако поступање узроковано неким од основа из члана 18. овог закона, којим се лице које тражи запослење као и запослени ставља у неповољнији положај у односу на друго лице у истој или сличној ситуацији (члан 19).

Дискриминација из члана 18. овог закона забрањена је, између осталог, у односу и на сва права из радног односа и отказ уговора о раду (члан 20. став 1. тачка 2 и 5), ако је у току поступка тужилац учинио вероватним да је извршена дискриминација у смислу овог закона, терет доказивања да није било понашања које представља дискриминацију је на туженом (члан 23. став 2).

Полазећи од законских норми, основна карактеристика дискриминације јесте прављење разлике између лица које тврди да је дискриминисано и других лица у истој или сличној ситуацији, које при том мора бити неоправдано и мора бити везано за неко лично својство дискриминисаног лица. Такође, према члану 45. став 2. наведеног закона, лице које тврди да је дискриминисано мора да учини вероватним акт дискриминације,

односно да му је због неког личног својства повређено људско или мањинско право зајемчено Уставом и то представља неопходну претпоставку да би се могла утврдити повреда начела забране дискриминације.

Из наведених законских одредби произлази да је за утврђење дискриминације односно дискриминаторског поступања потребно да се лице које тражи заштиту налази у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друго лице у односу на које сматра да је дискриминисано, да је прављење разлике неоправдано и да је везано за неко лично својство дискриминисаног лица, а да уколико се лице које тражи судску заштиту не налази у таквој ситуацији, дискриминације нема, па самим тим нема ни повреде права личности дискриминаторским поступањем. У конкретном случају тужилац није доказао да је тужени повољније поступао према другим запосленима у сличној ситуацији, а да је једина разлика између њих неко заштићено право односно лично својство, јер мора постојати узрочна веза између неповољног поступања и тог личног својства. У току поступка тужилац није идентификовао лично својство на основу кога је претрпео дискриминацију, нити је указао у односу на које запослене, са којима се налази у упоредивој или битно сличној ситуацији, је дискриминисан. С тога, како није учинио вероватним да је тужени према њему због неког његовог личног својства незаконито поступао, односно да је због неког његовог личног својства неједнако третиран у односу на друге запослене који су у истој и сличној ситуацији, нити је указао у односу на које запослене је стављен у неравноправан и дискриминисан положај, правилна је оцена судова да тужени није извршио акт дискриминације према тужиоцу.

У ситуацији када је тужилац незадовољан поступањем туженог (јер није донео одлуку о избору тужиоца у звање редовног професора) и сматра да је такво понашање дискриминаторско, а да при том није доказао да је такво поступање туженог у вези са личним својствима тужиоца, не може се говорити о дискриминацији у смислу цитираних одредби закона. Чињеница да је тужиоцу престао радни однос на основу решења о престанку радног односа, не представља акт дискриминације услед којег би му у овом спору била пружена судска заштита, а евентуална незаконитост у поступању туженог према тужиоцу у доношењу решења о отказу уговора о раду је предмет посебног судског поступка који се води пред Трећим основним судом у Београду П1 53/19. Следом наведеног, с обзиром на то да није утврђено постојање акта дискриминације на раду према тужиоцу, неосновани су и остали захтеви тужиоца.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Имајући у виду да тужилац није успео у поступку по ревизији, то му нису досуђени трошкови овог поступка, па је одлучено као у ставу другом изреке, применом одредбе члана 165. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић